

PŘEHLED KULATÝCH POŠTOVNĚ HISTORICKÝCH VÝROČÍ V ROCE 2021

(výběr nejdůležitějších se vztahem k území Československa/ Česka v období 1516 – 1996)

1516 (505 let)

Taxisové uzavírají poštovní smlouvu s Karlem I. (pozdějším císařem)

1526 (495)

první mimořádný taxisský poštovní kurs v českých zemích v souvislosti s volbou Ferdinanda I. českým králem, tato událost je považována za začátek organizovaného poštovníctví u nás

1751 (270)

císařovna Marie Terezie vydala v Prešpurku (nyní Bratislava) první dědičné privilegium pro poštovní stanice v Čechách a na Moravě (18. 5.)

1751 (270)

znovuzavedení systému polovičního porta (1. 11.)

1776 (245)

ručení pošty za cenné zásilky

1786 (235)

zavedení tzv. přihlašovacího lístku (Meldezettel) pro ověření doporučené cenné zásilky

1791 (230)

zavedení zpátečních lístků na doporučené zásilky,

zahájena masívní výstavba komunikací v Čechách

1836 (185)

povinné označování poštovních služeben štíty se státním znakem

1851 (170)

v Rakousku zavedeny první novinové známky na světě (tzv. merkury),
zahájil se provoz vlakových pošt na trase Vídeň – Praha,
dokumentačně doloženo použití prvního místního podacího razítka v Jaroměři
1876 (145)

1. Bell patentoval telefon

1881 (140)

instalována a zprovozněna první telefonní linka v Čechách (Ledvice – Duchcov) – 10. 4.

1886 (135)

zavedeny zálepky,

zprovozněno telefonní spojení Brno – Vídeň

1891 (130)

Světová poštovní unie (UPU) zřídila účtovací ústředí

1896 (125)

zavedly se pořadové arabské číslice do úředního názvu poštovních úřadů

1906 (115)

v Karlových Varech se zprovoznila telefonní ústředna systému střední baterie

1916 (105)

začaly se vydávat spěšné (příplatkové) známky pro tiskoviny,

vydán Poštovní řád

1921 (100)

na poštovním úřadě PRAHA 31 se instalovala radiotelegrafní stanice (1. 2.),

na letišti Kbely byl zřízen pro účely letecké pošty zvláštní poštovní úřad (od roku 1926 poštovní úřad PRAHA 86)

1926 (95)

otevřela se pobočka Poštovního úřadu šekového v Brně,

dne 16. 9. byly v čs. poštovním provozu uvedeny v činnost první dva komerční výplatní stroje Francotyp (prozatím na zkoušku, v listopadu nastálo), prvními oprávněnými uživateli byly Živnostenská banka a Česká průmyslová a hospodářská banka (Příkopy, Praha)

1931 (90)

dokončena stavba Poštovní spořitelny na Václavském náměstí v Praze,

dokončena budova Československého rozhlasu a Ředitelství pošt a telegrafů v Praze na tehdejší Fochově třídě (dnes Vinohradské),

firma Baťa zavedla dálkopisné spojení Praha – Zlín,

v Brně dokončena automatizace telefonního provozu.

1936 (85)

vydáno vládní nařízení o používání pošty (14. 7.)

1946 (75)

vydán nový Poštovní řád (1. 7.),

do provozu pošt zavedeny poštovní výplatní stroje na vyplácení zásilek, prvními poštovními výplatními stroji byly švýcarské stroje výrobce Hasler (výplatní razítko mělo prvorepublikový tvar – větrnou růžici, nově do otisky vsazen doporučený obrazec),

zásadně změněn vzhled výplatních otisků (výplatní razítko a denní razítko, zaveden nový vzor výplatního razítka – zoubkovaný obdélník a dvoukruhové denní razítko s můstky)

1946 (75)

ministerstvo zahraničních věcí vydalo vyhlášku o přistoupení ČSR k úmluvě a ujednání SPU z roku 1939 v Buenos Aires

1956 (65)

zavedení prvních letadlových pošt na trase Praha – Bratislava – Košice a zpět (označeny 2001 a 2002),

otevřena první strojně početní stanice v Poštovní poukázkové ústředně

1961 (60)

zakoupeny vozy z NDR pro potřeby vlakových pošt

1966 (55)

ustavena komise speciálních oborů při SČSF s pozdějšími názvy komise specializovaných oborů,

komise poštovní historie a celin, komise poštovní historie prvním předsedou Václav Nebeský)

1971 (50)

zavedena služba přenosu dat

1976 (45)

ustavena staronová komise specializovaných oborů (později komise poštovní historie a celin SČSF (předsedou Vratislav Palkoska), ustavena sekce otisků výplatních strojů KSO – KPHC SČSF a další sekce nově vzniklé komise zabývající se sběratelstvím oborů poštovní historie a celin

1981 (40)

zrušení letadlových pošt (zůstává jen od 1. 1. 1982 linka Praha – Bratislava – Košice a zpět),

do zkušebního provozu byl na poště Žilina 1 uveden samoobslužný automat pro příjem doporučených zásilek československé výroby (Provozní laboratoř Ředitelství spojů v Žilině (18. 6., počáteční pořadové číslo 10001, automat č. 1)

1996 (25)

zavedena poukázka H,

zaveden obchodní balík se systémem „tracing and tracking“

Sestavil: Ivan Leiš pro potřeby KF, sběratelů specializovaných oborů 00-15 Praha pro klubový web www.kf0015.cz

1. verze 13. 1. 2020 (1. verze), aktualizace (2. verze - 19. 12. 2020)

2. Ivan Leiš, vlastní archiv, vlastní publikace

3. Zpracováno na základě Poštovníctví v Čechách, na Moravě a ve Slezsku (Čtvrtník, Galuška, Tošnerová, osobního archivu, pamětí Zaběhlického, Dějiny pošty aj.).

